

***Suvestinė redakcija nuo 2012-10-26 iki 2014-03-07***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [46-1539](#), i. k. 104301MISAK000D1-71*

***Nauja redakcija nuo 2011-07-17:***

*Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, Žin. 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS**

**DĖL VANDENŲ TARŠOS PAVOJINGOMIS MEDŽIAGOMIS MAŽINIMO  
PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2004 m. vasario 13 d. Nr. D1-71  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vandens įstatymo (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544; 2009, Nr. [154-6955](#)) 16 straipsnio 1, 2 ir 3 dalimis ir siekdamas įgyvendinti 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/11/EB dėl tam tikrų į Bendrijos vandenį išleidžiamų pavojingų medžiagų sukeltos taršos (kodifikuota redakcija) (OL 2006 L 64, p. 52) nuostatas:

**1. T v i r t i n u:**

1.1. Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programą (pridedama);

1.2. Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programos įgyvendinimo priemonių planą (pridedama).

2. P a v e d u Vandenų departamentui kasmet iki kovo 1 d. peržiūrėti Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programos įgyvendinimo priemonių planą ir pateikti pasiūlymus dėl priemonių plano koregavimo.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos aplinkos  
ministro 2004 m. vasario 13 d.  
įsakymu Nr. D1-71

## VANDENŲ TARŠOS PAVOJINGOMIS MEDŽIAGOMIS MAŽINIMO PROGRAMA

### I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programa (toliau – Programa) parengta siekiant įgyvendinti reikalavimus, numatytus 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/11/EB dėl tam tikrų į Bendrijos vandenį išleidžiamų pavojingų medžiagų sukeltos taršos (kodifikuota redakcija) (OL 2006 L 64, p. 52) (toliau – Direktyva 2006/11/EB).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

2. Programa parengta remiantis šiuo metu Lietuvoje egzistuojančia taršos vandens aplinkai pavojingomis medžiagomis mažinimo sistema bei priimtais teisės aktais, kurie sudaro teisinį šios sistemos pagrindą.

3. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Vandens įstatyme (*Žin.*, 1997, Nr. 104-2515; 2003, Nr. 36-1544), Jūros aplinkos apsaugos įstatyme (*Žin.*, 1997, Nr. [108-2731](#); 2010, Nr. [153-7780](#)) ir Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 (*Žin.*, 2006, Nr. [59-2103](#); 2007, Nr. [110-4522](#)) (toliau – Nuotekų tvarkymo reglamentas), vartojamas sąvokas.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

#### **2 skyrius. Neteko galios nuo 2011-07-17**

*Skyriaus naikinimas:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

### III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Programos tikslas – atsižvelgiant į Direktyvos 2006/11/EB reikalavimus ir vadovaujantis Vandens įstatymo nuostatomis dėl priemonių rengimo ir įgyvendinimo vandensaugos tikslams pasiekti, optimaliai suderinti visas Lietuvoje taikomas taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo priemones ir procese dalyvaujančių institucijų veiksmus, siekiant palaipsniui sumažinti ir nutraukti paviršinių vandens telkinių ir jūros rajono (toliau – Vandens telkinių) teršimą vandens aplinkai pavojingomis medžiagomis.

6. Programos uždaviniai – nustatyti priemones, už jų taikymą atsakingas institucijas ir terminus efektyviam teisės aktais įtvirtintų reikalavimų mažinti vandenų taršą pavojingomis medžiagomis įgyvendinimui, taip pat priemones reikalavimų laikymosi kontrolei bei vandens telkinių būklės (programos įgyvendinimo efektyvumo) vertinimui.

7. Siekiant tobulinti ir papildyti šiuo metu egzistuojančią taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo sistemą, būtina atlikti naudojamų ir į vandens aplinką išleidžiamų pavojingų medžiagų inventorizaciją, nustatyti Lietuvai svarbias (darančias didžiausią poveikį ir keliančias didžiausią grėsmę vandens aplinkai) pavojingas medžiagas, patikslinti Lietuvos teisės aktuose reglamentuojamų pavojingų medžiagų sąrašus, nustatyti objektus, su nuotekomis išleidžiančius pavojingas medžiagas, užtikrinti, kad visiems pavojingas medžiagas išleidžiantiems objektams, teisės aktų nustatyta tvarka būtų išduoti leidimai, pavojingų medžiagų išleidimui su nuotekomis, vykdoma juose nustatytų reikalavimų laikymosi kontrolė bei stebimas jų poveikis aplinkai.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, *Žin.*, 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

#### IV. ESAMOS BŪKLĖS APŽVALGA

8. Siekiant nustatyti realią situaciją apie pavojingų medžiagų koncentraciją pagrindiniuose taršos šaltiniuose ir aplinkoje, Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA), bendradarbiaudama su Suomijos aplinkos institutu, Baltijos aplinkos forumu ir Aplinkos apsaugos politikos centru, 2005–2007 m. vykdė projektą „Vandens aplinkai pavojingų medžiagų nustatymas Lietuvoje“. Projekto metu nustatyta, kad didžiausią susirūpinimą Lietuvos mastu vandens aplinkai kelia tokios medžiagos, kaip organiniai alavo junginiai, ftalatai ir fenoliai. Šių medžiagų buvo aptikta visose tirtose terpėse, t. y. nuotekose, nuotekų dumble, paviršiniuose vandenyse ir dugno nuosėdose, o jų koncentracijos dažnai viršijo esamas ar numatomas ribines vertes.

2009–2011 m. vykdyto tarptautinio projekto „Baltijos šalių veiksmai siekiant sumažinti Baltijos jūros taršą pavojingomis medžiagomis“ (toliau – Projektas) metu išnagrinėjus Lietuvos vandens telkinių užterštumo pavojingomis medžiagomis stebėsenos duomenis ir įvertinus informaciją apie šių medžiagų gamybą ir naudojimo būdus, nustatyta, kad Lietuvai aktualios šios pavojingos medžiagos ar jų grupės: organiniai alavo junginiai, fenoliai ir jų etoksilatai, ftalatai ir jų etoksilatai, polibrominti difenilo eteriai, chloralkanai. Projekto metu buvo analizuojami galimi Lietuvai aktualių pavojingų medžiagų patekimo į vandens aplinką šaltiniai, t. y. pramonės įmonės, žemės ūkio rajonai, nuotekų valymo įmonės (toliau – NVĮ), pavojingomis medžiagomis užterštos teritorijos, išmetimai į atmosferą ir pan. (1 lentelė).

**1 lentelė. Potencialūs Lietuvai aktualių pavojingų medžiagų patekimo į vandens aplinką šaltiniai.**

| Cheminė medžiaga                                                                                              | Potencialūs išmetimo į aplinką šaltiniai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Nikelis (Ni)</b>                                                                                           | Statybinių medžiagų pramonė; baterijų ir akumuliatorių gamyba; pigmentų pramonė; fluorescencinių lempų gamybos pramonė; metalų apdirbimo pramonė; trąšų gamyba; laboratorijos.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Organiniai alavo junginiai</b>                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Tributilalavas (TBT), dibutilalavas (DBT), monobutilalavas (MBT), dioktilalavas (DOT), monooktilalavas (MOT). | Laivų statyklos (nustatyta didelė šių junginių koncentracija); metalų apdirbimo ir galvanizacijos pramonė; odos pramonė; farmacijos pramonė; medienos ir popieriaus pramonė; tekstilės pramonė; plastikų ir gumos pramonė; cemento, betono ir asfalto gamyba; plokščių (lentų) gamyba; prekybos centrai; namų ūkiai; sąvartynų filtratas; NVĮ nuotekos; pramoninių rajonų paviršinės nuotekos.                                                                                                                                                                                |
| <b>Fenoliai ir jų etoksilatai</b>                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Nonilfenolis (NP), nonilfenolio etoksilatas (NPE), oktilfenolis (OP), oktilfenolio etoksilatas (OPE).         | Dažų pramonė (nustatyta didelė NP koncentracija); farmacijos pramonė; buitinio ir pramoninio valymo priemonių gamyba; medienos ir popieriaus pramonė; metalo apdirbimo ir galvanizacijos pramonė; spaustuvės; cemento, betono, asfalto gamyba; tekstilės pramonė; odos pramonė; plokščių (lentų) gamyba; plastikų pramonė; gumos pramonė; laivų statyklos; skalbyklos; automobilių plovyklos; panaudotos alyvos regeneracijos įmonės; automobilių utilizavimo įmonės; namų ūkiai; NVĮ nuotekos; prekybos centrai; pramoninių rajonų paviršinės nuotekos; sąvartynų filtratas. |
| <b>Ftalatai ir jų etoksilatai</b>                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Di-(2-etiheksil) ftalatas (DEHP), dietilftalatas                                                              | Automobilių plovyklos (nustatyta didelė DEHP koncentracija); dažų gamybos pramonė; plastikų pramonė; metalo apdirbimo pramonė;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| Cheminė medžiaga                                                                                                                        | Potencialūs išmetimo į aplinką šaltiniai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (DEP), di-izobutilftalatas (DIBP), dibutilftalatas (DBP).                                                                               | laivų statyklos; statybinių medžiagų pramonė; panaudotos alyvos regeneracijos įmonės; sąvartynų filtratas (DEHP aptikta visuose tirtuose mėginiuose); prekybos centrai (nustatyta koncentracija artima ribinei teršalų vertei); namų ūkiai.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Brominti difenilo eteriai</b>                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Polibrominti difenilo eteriai (PBDE47, 99, 100, 196, 197, 203, 209), nonabromodifenilo eteriai (NBDE), heksabromociklododekanas (HBCDD) | Skalbyklos (PBDE47 ir PBDE99 rasta visuose tirtuose mėginiuose); plastikų pramonė (nustatyta didelė PBDE209 koncentracija); odos pramonė (PBDE47 rasta daugelyje tirtų mėginių); automobilių plovyklos; medienos ir popieriaus pramonė; spaustuvės; tekstilės pramonė; laivų statyklos; statybinių medžiagų pramonė; metalų apdorojimas ir mechaninis apdirbimas; sąvartynų filtratas (PBDE47 ir PBDE99 aptikta visuose tirtuose mėginiuose); namų ūkiai; prekybos centrai; automobilių utilizavimo įmonių ir pramoninių rajonų paviršinės nuotekos. |
| <b>Chloralkanai</b>                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Trumposios grandinės chlorintieji parafinai (SCCP), vidutinio ilgio grandinės chlorintieji parafinai (MCCP).                            | Skalbyklos (nuotekose aptiktos didelės šių medžiagų koncentracijos); medienos ir popieriaus pramonė; metalo apdirbimo ir galvanizacijos pramonė; spaustuvės; tekstilės pramonė; odos pramonė; plastikų pramonė; gumos pramonė; laivų statyklos; statybinių medžiagų pramonė; automobilių plovyklos; namų ūkiai; prekybos centrai; NVĮ nuotekos; pramonės rajonų paviršinės nuotekos.                                                                                                                                                                 |
| <b>PFOS ir PFOA (perfluortenzidai)</b>                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Perfluoroktano sulfonatas (PFOS), perfluorooktaninė rūgštis (PFOA).                                                                     | Plastikų pramonė; puslaidininkių gamybos pramonė; skalbyklos; sąvartynai (PFOA aptikta visuose tirtuose mėginiuose).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

Siekiant identifikuoti Baltijos jūrai pavojingų medžiagų šaltinius ir nustatyti tokių medžiagų ribines vertes nuotekose, 2009–2011 m. dalyvaujant Aplinkos apsaugos agentūrai, Botanikos institutui ir Baltijos aplinkos forumui, buvo vykdomas tarptautinis projektas „Pavojingų medžiagų valdymas Baltijos jūroje“ (COHIBA). Šio projekto metu buvo analizuojamos svarbiausios Baltijos jūrai pavojingos medžiagos, t. y. organiniai alavo junginiai, polibrominti difenilo eteriai (PBDE), perfluoruoti junginiai, heksabromociklododekano izomerai (HBDC), alkilfenoliai ir jų etoksilatai, kadmio, gyvsidabris, endosulfanas, chloruoti parafinai, dioksinai. Atlikus cheminę analizę buvo nustatyta, kad šių medžiagų koncentracijos nuotekose neviršijo teisės aktuose nustatytos didžiausios leidžiamos koncentracijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, Žin., 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

9. Į Lietuvos teisę perkelti Direktyvos 2006/11/EB reikalavimai.

## V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

10. Pagal Lietuvoje galiojančią taršos vandens aplinkai pavojingomis medžiagomis mažinimo sistemą nustatant nuotekų (pavojingų medžiagų) išleidimo į aplinką sąlygas, turi būti vadovaujamas trimis pagrindiniais principais:

- neturi būti viršijami Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo A ir B1 dalyse ir/arba konkrečiai veiklos rūšiai parengtame „Geriausių prieinamų gamybos būdų“ (toliau – GPGB) informaciniame dokumente (jei yra parengtas bei privalomas taikyti pagal kitus teisės aktus) nustatyti reikalavimai teršalų išleidimui į aplinką (DLK į gamtinę aplinką);

- negali būti viršijamas leistinas poveikis nuotekų priimtuvui, t. y. išleidžiamos nuotekos neturi paveikti paviršinio vandens telkinio tiek, kad jame būtų viršyti aplinkos kokybės standartai (toliau – AKS), nurodyti Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo A dalyje, ir/arba DLK, nurodytos Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo B1 dalyje ir AKS biotai, nurodyti Nuotekų tvarkymo reglamento 8.2.2 punkte;

- nustatyti reikalavimai neturi būti laisvesni už teršėjo technines galimybes (turima įranga ir kitos priemonės turi būti naudojamos aplinkai palankiausiu būdu).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

11. Vandens aplinkai pavojingų medžiagų išleidimui į vandens telkinius būtina teisės aktų nustatyta tvarka gauti leidimą. Kiekvienas teršėjas (asmuo, valdantis taršos objektą), išleidžiantis (planuojantis išleisti) vandens aplinkai pavojingas medžiagas, prieš gaudamas leidimą, privalo detalai inventorizuoti išleidžiamas (planuojamas išleisti) pavojingas medžiagas, įvertinti (skaičiavimais arba matavimais) jų poveikį priimančiam vandens telkiniui ir parengti vandens taršos mažinimo programas (toliau – Programa). Programose turi būti numatytos priemonės vandens taršai prioritetinėmis medžiagomis mažinti arba palaipsniui nutraukti. Programa pateikiama leidimą išduodančiai institucijai.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, *Žin.*, 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

12. Išduodamame leidime turi būti nustatytos pavojingų medžiagų ribinės vertės, neviršijančios Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo stulpelyje „DLK į gamtinę aplinką“ pateiktų didžiausių leidžiamų koncentracijų. Šios reikšmės gali būti įrašomos į leidimą, tik jeigu nustatoma, kad aplinkos (teršalus priimančio vandens telkinio) kokybės normos nebus viršytos. Be to, RAAD turi tikrinti, kad leidime nustatomos teršalų ribinės vertės nebūtų didesnės už tas vertes, kurios gali būti pasiekiamos efektyviai naudojant turimas priemones.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

13. Išleidžiant pavojingas medžiagas į kitoms asmenims priklausančias kanalizacijos sistemas, turi būti sudaromos sutartys, kuriose turi būti įrašytos pavojingų medžiagų ribinės vertės, neviršijančios Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo, stulpelyje „DLK į nuotekų surinkimo sistemas“, pateiktų didžiausių leidžiamų koncentracijų.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

14. Nuotekas išleidžiantys asmenys privalo deklaruoti, kiek ir kokių pavojingų medžiagų su nuotekomis išleidžiama. Siekiant nustatyti pavojingų medžiagų patekimo į nuotekas galimybę, objekte turi būti sudaromas pavojingų medžiagų, nurodytų Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo A ir B1 dalyse, balansas tiems gamybos procesams, kuriuose naudojamos pavojingos medžiagos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

15. Leidimo dalis, kurioje nustatytos pavojingų medžiagų ribinės vertės ir sąlygos šioms medžiagoms išleisti su nuotekomis, turi būti peržiūrima ne rečiau kaip kas ketveri metai.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

16. Išleidžiamų teršalų ribinės vertės leidimuose, išduotuose pavojingų medžiagų išleidimui su nuotekomis, nustatomos vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir/arba Europos Sąjungos atitinkamai veiklos rūšiai parengtais GPGB informaciniais dokumentais. Visais atvejais su nuotekomis išleidžiamos pavojingos medžiagos negali viršyti šioms medžiagoms nustatytų aplinkos kokybės standartų paviršiniame vandens telkinyje.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, *Žin.*, 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

17. Pagal Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 (*Žin.*, 2009, Nr. [113-4831](#)), asmenys, turintys leidimus išleisti vandens aplinkai pavojingas medžiagas, ir asmenys, kurie į kitų ūkio subjektų valdomą nuotakyną išleidžia gamybinės nuotekas, kuriose pavojingų medžiagų koncentracija yra lygi arba didesnė už Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo A ir B1 dalyse nurodytą ribinę koncentraciją į nuotekų surinkimo sistemą, privalo vykdyti tų pavojingų medžiagų monitoringą ir nuotekų srauto matavimus. Išleidžiamų teršalų monitoringo dažnumą ir parametrus nustato leidimą išduodanti institucija.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, *Žin.*, 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

18. Vandens telkinių apsaugai nuo taršos vandens aplinkai pavojingomis medžiagomis turi būti taikomos priemonės taršos iš pasklidosios taršos šaltinių mažinimui:

- pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimas ir ženklavimas;
- pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų apskaita;
- augalų apsaugos priemonių naudojimo reglamentavimas.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

19. Pagal Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą (*Žin.*, 1999, Nr. [47-1469](#); 2002, Nr. [13-474](#)) teršėjai, į aplinką išleidžiantys pavojingas medžiagas, privalo mokėti mokesčius už taršą. Mokesčių dydis priklauso nuo teršalo pavojingumo (kenksmingumo), nuo to, ar laikomasi ribinių verčių, be to, teršėjas turi mokėti baudas, jeigu nesilaiko leidimuose nustatytų sąlygų. Tokia mokesčių sistema skatina teršėjus laikytis nustatytų reikalavimų ir kiek įmanoma mažinti pavojingų medžiagų išleidimą į aplinką.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, *Žin.*, 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

20. Direktyvoje 2006/11/EB nustatytus kriterijus „II sąrašo“ medžiagoms atitinka Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo A ir B1 dalyse nurodytų pavojingų medžiagų sąrašas (toliau „II sąrašas“).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

21. Programos įgyvendinimui sudaromas ir aplinkos ministro įsakymu tvirtinamas priemonių planas. Kiekvienų metų pradžioje minėtas planas turi būti peržiūrimas ir, esant reikalui, tikslinamas. Jame turi būti įvardijami vandenų taršos „II sąrašo“ pavojingomis medžiagomis mažinimo uždaviniai 2004-2015 metams, numatomos šių uždavinių sprendimo priemonės, nustatomi terminai bei paskiriamos atsakingos institucijos.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, *Žin.*, 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

---

## VANDENŲ TARŠOS PAVOJINGOMIS MEDŽIAGOMIS MAŽINIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS

| Eil. Nr. | Uždaviniai                                                                                         | Priemonės                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Terminai                                            | Atsakinga institucija (padalinys) |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-----------------------------------|
| 1.       | 2.                                                                                                 | 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 4.                                                  | 5.                                |
| 1.       | Tikslinti Lietuvoje reglamentuojamų pavojingų medžiagų „II sąrašą“ ir joms nustatytus reikalavimus | 1.1. Remiantis informacija apie pavojingas chemines medžiagas ir preparatus (aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema (AIVIKS) bei informacija iš cheminės medžiagos registracijos pagal 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinant Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL 2006 L 396, p. 1) dokumentacijos, nustatyti Lietuvoje gaminamas, importuojamas bei gamyboje naudojamas vandens aplinkai pavojingas medžiagas, identifikuoti objektus, kurių veikloje naudojamos šios medžiagos, ir informuoti atitinkamus RAAD. | kiekvienais metais iki 06-30                        | AAA                               |
|          |                                                                                                    | 1.2. Pagal 1.1, 2.1, 2.2, 6.3 ir 6.4 priemonių įgyvendinimo rezultatus identifikuoti Lietuvoje išleidžiamas (arba pagal 1.1 priemonės rezultatus yra požymių, kad jos gali būti išleidžiamos) ir/arba aplinkoje aptinkamas vandens aplinkai pavojingas medžiagas, kurios neįtrauktos į „II sąrašą“ medžiagas, tačiau kurios atitinka „II sąrašą“ medžiagoms nustatytus kriterijus. Ataskaitą apie identifikavimo rezultatus pateikti AM Vandenių departamentui.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | kiekvienais metais iki 09-30                        | AAA                               |
|          |                                                                                                    | 1.3. Pagal 1.2 priemonės įgyvendinimo rezultatus ir kitą informaciją (ES teisės aktų pasikeitimus, tarptautinius įsipareigojimus, specialių tyrimų rezultatus ir pan.), esant poreikiui, organizuoti „II sąrašą“ medžiagas reglamentuojančių teisės aktų koregavimą.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | kiekvienais metais iki 06-30                        | AM, Vandenių departamentas        |
|          |                                                                                                    | 1.4. Parengti kontrolinius klausimynus, atspindinčius svarbiausius teisės aktų reikalavimus ūkio subjektams užsiimantiems cheminių medžiagų gamyba, importu, platinimu bei tolesniu naudojimu, į šiuos klausimynus įtraukiant klausimus apie galimus pavojingų medžiagų išleidimus į aplinką.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2013-04-01                                          | AAA                               |
| 2.       | Identifikuoti „II sąrašą“ medžiagų išleidimus                                                      | 2.1. Vykdyti išduodamų leidimų išleisti nuotekas analizę ir identifikuoti objektus, kuriems leidžiama išleisti „II sąrašą“ medžiagas ir kitas vandens aplinkai pavojingas medžiagas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2005-02-15 ir kiekvienais vėlesniais metais iki 12- | RAAD                              |

|    |                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                       |           |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-----------|
|    |                                                                                            | (kurioms nėra nustatytų normų). Analizės rezultatus (objektai, išleidimo vietos, medžiagos, kiekis) teikti RAAD.                                                                                                                                                                                                                                                                       | 25                                                    |           |
|    |                                                                                            | 2.2. Vykdyti ūkio subjektų metinių statistinių ataskaitų ir 2.3 priemonės įgyvendinimo rezultatų analizę ir identifikuoti „II sąrašo“ medžiagų ir teisės aktuose nereglamentuotų vandens aplinkai pavojingų medžiagų išleidimus į vandens telkinius, palyginti rezultatus su 1.1 ir 2.1 priemonių įgyvendinimo rezultatais.                                                            | 2005-05-25 ir kiekvienais vėlesniais metais iki 05-25 | AAA       |
|    |                                                                                            | 2.3. Pagal valstybinės laboratorinės kontrolės rezultatus teikti AAA informaciją apie ūkio subjektus, kurių išleidžiamose nuotekose per praėjusius kalendorinius metus rasta leidimuose neįrašytų pavojingų medžiagų, ir (arba) apie nustatytus neatitikimus leidimuose nustatytoms sąlygoms.                                                                                          | kiekvienais metais iki 02-15                          | RAAD      |
| 3. | Įgyvendinti minimalius reikalavimus „II sąrašo“ medžiagų išleidimui                        | 3.1. Derinant objektų, planuojančių išleisti pavojingas medžiagas, ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, užtikrinti, kad planuojamų „II sąrašo“ medžiagų išleidimų parametrai neviršytų Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priede nustatytų užterštumo normų.                                                                                                              | kiekvienais metais iki 06-30                          | RAAD      |
|    |                                                                                            | 3.2. Užtikrinti, kad visi teršėjai, išleidžiantys „II sąrašo“ medžiagas į vandens telkinius, gautų leidimą.                                                                                                                                                                                                                                                                            | kiekvienais metais iki 06-30                          | RAAD      |
|    |                                                                                            | 3.3. Išduodant leidimus (3.2 priemonė) „II sąrašo“ medžiagų išleidimui į vandens telkinius, užtikrinti, kad leidimo sąlygos atitiktų nustatytas užterštumo normas pagal „II sąrašo“ medžiagas (Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedas, stulpelis DLK, į gamtinę aplinką arba DLK į nuotekų surinkimo sistemas).                                                                         | kiekvienais metais iki 06-30                          | RAAD      |
| 4. | Pasiekti vandens kokybės tikslus pagal „II sąrašo“ medžiagas (aplinkos kokybės standartus) | 4.1. Nustačius paviršinius vandens telkinius, kuriuose viršijami aplinkos kokybės standartai pagal „II sąrašo“ medžiagas (6.3 priemonė), nustatyti viršijimo priežastis (pvz., organizuoti papildomus tyrimus, pasinaudojant 2.1 ir 2.2 priemonių rezultatais, identifikuoti taršos šaltinius.                                                                                         | Per 12 mėn. nuo neatitikimo nustatymo                 | RAAD      |
|    |                                                                                            | 4.2. Nustačius, kad jūros rajone viršijami aplinkos kokybės standartai pagal „II sąrašo“ medžiagas (6.4 priemonė), nustatyti viršijimo priežastis (pvz., organizuoti papildomus tyrimus), identifikuoti taršos šaltinius.                                                                                                                                                              | per 12 mėn. nuo neatitikimo nustatymo                 | AAA, RAAD |
|    |                                                                                            | 4.3. Pagal 4.1 ir 4.2 priemonių rezultatus, parengti ir įtraukti į atnaujinamus upių baseinų rajonų valdymo planus ir priemonių programas priemonės „II sąrašo“ medžiagų kiekiams vandens telkiniuose mažinti.                                                                                                                                                                         | 2014-12-22                                            | AAA       |
|    |                                                                                            | 4.4. Derinant objektų, planuojančių išleisti pavojingas medžiagas, ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, užtikrinti, kad planuojamas taršos šaltinio poveikis vandens telkiniui neviršytų leistinų ribų ir netrukdytų pasiekti kokybės tikslų (normų) pagal „II sąrašo“ medžiagas. Taip pat užtikrinti, kad būtų įgyvendinami taršos mažinimo tikslai (4.3 priemonė). | kiekvienais metais iki 06-30                          | RAAD      |
|    |                                                                                            | 4.5. Išduodant leidimus nuotekų išleidimui į vandens telkinius (3.2 priemonė), užtikrinti, kad                                                                                                                                                                                                                                                                                         | kiekvienais metais iki 06-                            | RAAD      |

|    |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                          |      |
|----|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|------|
|    |                                                                     | taršos šaltinio taršos mažinimo programa (leidimo dalis), rengiama pagal Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programų rengimo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 643 (Žin., 2002, Nr. <a href="#">14-524</a> ), tenkintų teritorinius taršos mažinimo tikslus (4.4 priemonė). | 30                                       |      |
|    |                                                                     | 4.6. Parengti rekomendacijas pavojingų medžiagų susidarymo, patekimo į vandens aplinką prevencijai ir mažinimui.                                                                                                                                                                                                                                               | 2013-06-30                               | AAA  |
| 5. | Stiprinti „II sąrašo“ medžiagų išleidimo kontrolę                   | 5.1. Išduodant leidimus „II sąrašo“ medžiagų išleidimui į vandens telkinius (3.2 priemonė), užtikrinti, kad ūkio subjekto nuotekų laboratorinės kontrolės programa (leidimo dalis) leistų objektyviai įvertinti „II sąrašo“ medžiagų išmetimus ir jų daromą poveikį aplinkai..                                                                                 | kiekvienais metais iki 06-30             | RAAD |
|    |                                                                     | 5.2. Vykdyti valstybinę „II sąrašo“ medžiagų laboratorinę kontrolę išleidžiamose nuotekose.                                                                                                                                                                                                                                                                    | kiekvienais metais iki 06-30             | RAAD |
|    |                                                                     | 5.3. Užtikrinti Lietuvoje taikomų „II sąrašo“ medžiagų nuotekose matavimo ir analizės metodų atitikimą pamatiniams metodams, nustatytiems ES direktyvose.                                                                                                                                                                                                      | 2005-06-15 ir vėliau atsiradus poreikiui | AAA  |
|    |                                                                     | 5.4. Koordinuoti „II sąrašo“ medžiagų kontrolei pakankamų laboratorinių pajėgumų sukūrimą.                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2005-06-15 ir vėliau atsiradus poreikiui | AAA  |
|    |                                                                     | 5.5. Įvertinant 1.1, 1.2, 2.1 ir 2.2 priemonių įgyvendinimo rezultatus ir atsižvelgiant į ūkio subjektų (gaunančių leidimus pavojingas medžiagas išleisti į vandens telkinius) ir leidimus išduodančių institucijų (RAAD) keliamus klausimus, parengti rekomendacijas su nuotekomis išleidžiamų „II sąrašo“ medžiagų inventorizavimui.                         | 2012-12-01                               | AAA  |
|    |                                                                     | 5.6. Pagal 1.2, 4.1 ir 4.2 priemonių vykdymo metu identifikuotas pavojingas medžiagas ir jų potencialius šaltinius atitinkamai parengti kasmetinius valstybinės laboratorinės kontrolės planus ir juos vykdyti.                                                                                                                                                | kiekvienais metais                       | RAAD |
| 6. | Vertinti „II sąrašo“ medžiagų kiekį vandens telkiniuose (aplinkoje) | 6.1. Koordinuojant paviršinių vandens telkinių valstybinio ir kito monitoringo programų rengimą ir įgyvendinimą, užtikrinti, kad vykdomas monitoringas leistų objektyviai įvertinti „II sąrašo“ pavojingų medžiagų balansą vidaus paviršiniuose vandens telkiniuose, paviršinių vandens telkinių vandens kokybę, pagal „II sąrašo“ medžiagas                   | kiekvienais metais iki 06-30             | AAA  |
|    |                                                                     | 6.2. Koordinuojant Kuršių marių ir Baltijos jūros monitoringo programų rengimą ir įgyvendinimą, užtikrinti, kad vykdomas monitoringas leistų objektyviai įvertinti „II sąrašo“ pavojingų medžiagų balansą teritoriniuose ir vidaus pakrančių vandenyse, jūros rajono vandens kokybę, pagal „II sąrašo“ medžiagas.                                              | kiekvienais metais iki 06-30             | AAA  |
|    |                                                                     | 6.3. Vertinti paviršinių vandens telkinių monitoringo, kitokių tyrimų rezultatus ir inventorizuoti aptinkamas „II sąrašo“ medžiagas bei normatyviniuose dokumentuose neregamentuotas vandens aplinkai pavojingas                                                                                                                                               | kiekvienais metais iki 06-30             | AAA  |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                              |     |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|-----|
|  |  | medžiagas, taip pat identifikuoti vandens telkinius, kuriuose viršijamos aplinkos kokybės normos pagal „II sąrašo“ medžiagas.                                                                                                                                                                                                 |                              |     |
|  |  | 6.4. Vertinti Kuršių marių ir Baltijos monitoringo, kitokių tyrimų rezultatus ir inventorizuoti aptinkamas „II sąrašo“ medžiagas bei normatyviniuose dokumentuose nereglamentuotas vandens aplinkai pavojingas medžiagas, taip pat nustatyti, ar vandens kokybė atitinka aplinkos kokybės normas pagal „II sąrašo“ medžiagas. | kiekvienais metais iki 06-30 | AAA |

**Priedo pakeitimai:**

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, Žin., 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553  
 Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, Žin., 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-259](#), 2008-05-20, Žin., 2008, Nr. 58-2186 (2008-05-22), i. k. 108301MISAK00D1-259

Dėl aplinkos ministro 2004 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. D1-71 "Dėl Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-553](#), 2011-07-08, Žin., 2011, Nr. 89-4294 (2011-07-16), i. k. 111301MISAK00D1-553

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. D1-71 "Dėl Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-854](#), 2012-10-23, Žin., 2012, Nr. 124-6252 (2012-10-25), i. k. 112301MISAK00D1-854

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. D1-71 "Dėl Vandenų taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programos patvirtinimo" pakeitimo